

సర్వోన్నత న్యాయస్థాన నివేదికలు

ఎ.పి. సేరీన్ మరియు మాది.

1997

వర్యెస్

జనవరి , 13

యు.పి రాష్ట్రం. మరియు ఇతరులు.

[కె. రామస్వామి మరియు జి.టి. ననావతి, న్యాయమూర్తులు].

భూసేకరణ చట్టం, 1894: సెక్షన్లు 4(1), 5-ఎ, 6, 17(1)- భూ సేకరణ-అత్యవసరం-
 విచారణ ప్రక్రియను నిలిపివేయడం-డిక్లరేషన్ ప్రచురణలో జాప్యం-డిక్లరేషన్ ప్రచురణలో
 జాప్యం-1995 జూలై 27 న ప్రచురితమైన సెక్షన్ 4(1) ప్రకారం నోటిఫికేషన్ ప్రభావం-ఆ
 తర్వాత స్థానిక వార్తాపత్రికల్లో ప్రచురితమైన నోటిఫికేషన్-ఆ తర్వాత భూ యజమానులకు జారీ
 చేసిన వ్యక్తిగత నోటీసులు-ఈ ప్రక్రియ పూర్తయిన తర్వాత ప్రభుత్వం జారీ చేసిన వ్యక్తిగత
 నోటీసులు-ఈ ప్రక్రియ పూర్తయిన తర్వాత ప్రభుత్వం జారీ చేసిన వ్యక్తిగత నోటీసులు 18 ,
 1996-అప్పీలుదారుడు జూలై 19 , 1996న రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేశాడు మరియు
 తత్ఫలితంగా స్వాధీనం చేసుకోలేకపోయాడు-రిట్ పిటిషన్ పరిష్కరించబడిన తరువాత,
 డిసెంబర్ 10, 1996-10న స్వాధీనం జరిగింది: ఈ పరిస్థితులలో అత్యవసర స్వాధీన ఆవశ్యకత
 విచ్చలవిడితనం వల్ల తొలగిపోయింది మరియు అత్యవసరం ఆగిపోలేదు నగరం /పట్టణం
 మొదలైన వాటి యొక్క ప్రణాళికాబద్ధమైన అభివృద్ధికి సేకరించాలని ప్రతిపాదించిన భూమి
 అవసరమైనప్పుడు అత్యవసరత ఉనికిలో ఉందని చెప్పవచ్చు.-ఈ పథకాన్ని ప్రారంభించనంత
 కాలం, చర్యలు తీసుకోబడిన మరియు ప్రక్రియ పూర్తి కానంత వరకు అత్యవసరత
 కొనసాగుతుంది-నిలబడి ఉన్న పంటను కోయడానికి మరియు నిర్మాణాలను తొలగించడానికి

భూ యజమానులకు ఆదేశాలు-ప్రణాళికాబద్ధమైన పనులను కొనసాగించడానికి ప్రతివాదులకు స్వేచ్ఛ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు..

ఘజియాబాద్ డెవలప్మెంట్ అథారిటీ వర్సెస్ జన్ కల్యాణ్ సమితి, షియోపురి, ఘజియాబాద్ మరియు ఇంకొకరు. , [1996] 2 SCC 365, వర్తించదు.

శ్రీ మోహన్ సింగ్ మరియు ఇతరులు మొదలైనవి. వర్సెస్ ఇంటర్నేషనల్ ఎయిర్పోర్ట్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా మరియు ఇతరులు జెటి 1996 (10) 311, సూచించబడింది.

సివిల్ అప్పీలు అధికార పరిధి

సివిల్ అప్పీల్ నెం. 168/1997

అలహాబాద్ హై కోర్టు 9.12.96 న ఇచ్చిన తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి WP.నెం. 23997/1996లో ఉద్భవించినది.

అప్పీలుదారుల తరపున పి. పి. రావు, ప్రొగ్ పి. త్రిపాఠి, ఎల్. పి. అగర్వాలా & కో.

ప్రతివాదుల తరపున అడిషనల్ సొలిసిటర్ జనరల్ అల్తాఫ్ అహ్మద్, రవీందర్ కుమార్ వాదనలు వినిపించారు.

కోర్టు యొక్క ఈ క్రింది ఉత్తర్వు జారీ చేయబడింది:

ఇరువైపుల న్యాయవాదుల వాదనలను విన్నాము. అనుమతి మంజూరు చేయబడింది.

అలహాబాద్ హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ డిసెంబర్ 9న 1996 నాటి CMWP సంబంధం 23997/1996లో ఇచ్చిన తీర్పు నుంచి ఈ అప్పీల్ వచ్చింది. భూసేకరణ చట్టం, 1894లోని సెక్షన్లు 4(1) (సంక్షిప్తంగా చెప్పాలంటే 'చట్టం') కింద 1995 జూలై 27 న నోటిఫికేషన్ వెలువడింది మరియు చట్టంలోని సెక్షన్ 17(1) కింద ప్రభుత్వం అధికారాన్ని ఉపయోగించి చట్టంలోని సెక్షన్ 5- ఎ కింద విచారణను నిలిపివేసింది. డిక్లరేషన్ ను వెంటనే ప్రచురించనందున, సెక్షన్ 17(1) కింద సెక్షన్ 5-ఎ కింద విచారణను నిలిపివేయడం చట్టరీత్యా చెడ్డదని, ఇది నిజమైన అత్యవసరం లేదని సూచిస్తుందని వాదించింది. సెక్షన్ 17(4) ప్రకారం భూమిని స్వాధీనం చేసుకున్నట్లుగా పరిగణిస్తున్నామని హైకోర్టు పేర్కొనడం ఈ కేసులోని వాస్తవాలపై సరికాదన్నారు. ఘజియాబాద్ డెవలప్ మెంట్ అథారిటీ వర్సెస్ జన్ కల్యాణ్ సమితి, పియోపురి, ఘజియాబాద్ & ఏఎన్ ఆర్, (1996) 2 ఎస్ సి 365 కేసులో ఈ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు నిపుత్తి ఈ కేసు యొక్క వాస్తవాలకు వర్తించదు. ఈ విషయంలో మనం నేర్చుకున్న సలహాతో ఏకీభవిస్తున్నప్పటికీ, ఇతర వాదనల్లో మనకు సార్థకత ఉండదు. ఆ డిక్లరేషన్ జారీలో జాప్యానికి సంబంధించి ఈ చట్టం కింద తీసుకోవాల్సిన చర్యలను అధికారులు తప్పుగా అర్థం చేసుకున్నట్లు తెలుస్తోంది. నగరం/పట్టణం మొదలైన వాటి ప్రణాళికాబద్ధమైన అభివృద్ధికి సేకరించాలని ప్రతిపాదించిన భూమి అవసరమైనప్పుడు అత్యవసరం ఉందని చెప్పవచ్చు అనేది సుస్థిరమైన చట్టపరమైన స్థితి. శ్రీ మోహన్ సింగ్ మరియు ఇతరులు వర్సెస్ ఇంటర్నేషనల్ ఎయిర్ పోర్ట్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా మరియు ఇతరులు, జెటి (1996) 10 311 , చట్టంలోని సెక్షన్ 17(1) ప్రకారం ప్రభుత్వం అధికారాన్ని వినియోగించుకునే పరిధిని, అందుకు సంబంధించి అనుసరించాల్సిన విధానాన్ని ఈ కోర్టు పరిగణనలోకి తీసుకుంది. ప్రజాప్రయోజనాల కోసం భూములు అత్యవసరంగా అవసరమని ప్రభుత్వం అభిప్రాయపడినప్పుడు సెక్షన్ 4(1) కింద

నోటిఫికేషన్ జారీ చేసి గెజిట్ లో ప్రచురించి సెక్షన్ 5-ఎ కింద విచారణను మినహాయించి, ఒక రోజు గ్యాప్ ఇస్తూ చట్టం జిలోని సెక్షన్ 6(1) కింద డిక్లరేషన్ ను గెజిట్ లో ప్రచురించవచ్చు. సెక్షన్ (1) కింద నోటీసు ఇచ్చి, ఆ తర్వాత 15 రోజుల గడువు ముగిసిన తర్వాత స్వాధీనం చేసుకోవచ్చు. సెక్షన్ 17(2)తో పాటు సెక్షన్ 16 ప్రకారం ఈ భూమిని అన్ని అడ్డంకులు లేకుండా రాష్ట్రానికి అప్పగించారు. సెక్షన్ 5-ఎ కింద విచారణను మినహాయించినందున, చట్టం ప్రకారం, పరిహారంలో 80% హక్కుదారులకు ఇవ్వాలి ఉంది. ఈ కేసులో ఆ పద్ధతిని అవలంబించకుండా సెక్షన్ 4(1) కింద నోటిఫికేషన్ వెలువడిన తర్వాత స్థానిక వార్తాపత్రికల్లో ఇంగ్లిష్, హిందీతో పాటు స్థానికంగా ఉన్న అంశాలను ప్రచురించి, ఆ తర్వాత భూముల యజమానులకు వ్యక్తిగత నోటీసులు జారీ చేసినట్లు తెలుస్తోంది. ఈ ప్రక్రియ పూర్తయిన తర్వాత సెక్షన్ 6 ప్రకారం డిక్లరేషన్ ప్రచురణకు 1996 ఏప్రిల్ 18 న ప్రభుత్వం ముందు ప్రొసీడింగ్స్ ఉంచారు. పిటిషనర్ 1996 జూలై 19 న రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. తత్ఫలితంగా స్వాధీనం చేసుకోలేకపోయారు. రిట్ పిటిషన్ ను పరిష్కరించిన తర్వాత 1996 డిసెంబర్ 10 న స్వాధీనం చేసుకున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో, అత్యవసర స్వాధీన ఆవశ్యకత దౌర్భాగ్యంతో తుడిచిపెట్టుకుపోయింది మరియు అత్యవసరం ఆగలేదు. పథకాన్ని ప్రారంభించి, చర్యలు తీసుకొని, ప్రక్రియ పూర్తి చేయనంత కాలం హడావుడి కొనసాగుతుంది.

సెక్షన్ 5- ఏ కింద విచారణలో పిటిషనర్లు భూసేకరణపై అభ్యంతరాలు లేవనెత్తిన మాట వాస్తవమే. సెక్షన్ 4(1) కింద నోటిఫికేషన్ చేసిన ఖాస్రా నంబర్లలో కొన్నింటిని కొంతమంది వ్యక్తుల జోక్యం కారణంగా భూసేకరణ ప్రక్రియ నుంచి తొలగించారని, ఇది భూసేకరణ ప్రక్రియలో నిజాయితీ లేదని రుజువు చేస్తోందని రిట్ పిటిషన్ లో లేవనెత్తిన అభ్యంతరాల్లో ఒకటి. ఈ మేరకు

హైకోర్టులో దాఖలు చేసిన కౌంటర్ అఫిడవిట్ లో ఆ భూములను ల్యాండ్ సీలింగ్ యాక్ట్ ప్రకారం స్వాధీనం చేసుకోవాల్సి ఉన్నందున నోటిఫికేషన్ ను ఉపసంహరించుకున్నామని, అందువల్ల ఆ భూములను స్వాధీనం చేసుకోవాల్సిన అవసరం లేదని పేర్కొంది. దీని ప్రకారం ఖాస్రా నంబర్లను ప్రత్యేక నోటిఫికేషన్ ద్వారా తొలగించారు.

ఆ భూములను ప్రైవేటు సంస్థకు ఇవ్వాలని కోరారని, అందువల్ల ఏడో అధ్యాయంలో సూచించిన విధానాన్ని అవలంబించాల్సి ఉందని మరో అభ్యంతరం వ్యక్తం చేశారు. సెక్షన్ 4(1) కింద ఏడో అధ్యాయంలోని నిబంధనలను పాటించకుండా భూసేకరణ నోటిఫికేషన్ జారీ చేయడం చట్టరీత్యా దుర్మార్గం. హైకోర్టులో దాఖలు చేసిన కౌంటర్ అఫిడవిట్ లో, ఈ సేకరణ కేవలం ప్రజా ప్రయోజనం కోసం, అంటే ఘజియాబాద్ డెవలప్ మెంట్ అథారిటీ తయారు చేసి ప్రభుత్వానికి సమర్పించిన ప్రణాళికల ప్రకారం ప్రణాళికాబద్ధమైన అభివృద్ధి కోసం మాత్రమేనని, అందువల్ల లేవనెత్తిన కేటాయింపులు ఆమోదయోగ్యం కాదని పేర్కొంది. ప్రభుత్వం తీసుకున్న ఈ వైఖరి దృష్ట్యా చట్టంలోని సెక్షన్ ఎస్ఎ కింద విచారణ జరపాలని ఆదేశించడం వల్ల ఈ కేసు వాస్తవాలకు ఎలాంటి ప్రయోజనం ఉండదు. ఈ పరిస్థితుల్లో సెక్షన్ 6 కింద డిక్లరేషన్ ను కొట్టివేయడం, సెక్షన్ 5 ఏ కింద విచారణ జరపాలని ఆదేశించడం సమంజసం కాదని భావిస్తున్నాము.

దీనికి బదులుగా నిలబడి ఉన్న పంటలను, నిర్మాణాలను తొలగించాల్సిన అవసరం ఉందని, పంటలు కోసిన తర్వాత వాటిని కోసి తీసుకెళ్లేందుకు పిటిషనర్లు సిద్ధంగా ఉన్నారని శ్రీ రావు వాదించారు. కనీసం నెల రోజుల సమయం అవసరమని శ్రీ రావు పేర్కొన్నారు. ఖాస్రా

నంబర్లు, ఏ భూమిలో పంటలు పండుతున్నాయో చెప్పడానికి శ్రీ రావు పూనుకుంటాడు. రెండు రోజుల్లో అఫిడవిట్ దాఖలు చేయాలి. ఆ మేరకు నిలబడిన పంటలను నాశనం చేయొద్దని ప్రతివాదులను ఆదేశించారు. నిలబడి ఉన్న పంటను కోసి కోయాలని పిటిషనర్లను ఆదేశించారు మరియు ఆ తరువాత ప్రతివాదులు భవన నిర్మాణ కార్యకలాపాలను కొనసాగించడానికి స్వేచ్ఛ కలిగి ఉంటారు. నిలబడి ఉన్న నిర్మాణాలను తొలగించడానికి, నాలుగు వారాల సమయం సరిపోతుందని పండిత న్యాయవాది పేర్కొన్నారు. దీని ప్రకారం నేటి నుంచి నాలుగు వారాల్లోగా నిర్మాణాలను తొలగించాలని పిటిషనర్లను ఆదేశించారు. ప్రస్తుతం ఉన్న పంటలకు సంబంధించి, పంట కోతకు అవసరమైన సమయాన్ని అంచనా వేయడానికి తన అధికారిలో ఒకరిని నియమించాలని భూ సేకరణ అధికారిని ఆదేశిస్తారు మరియు భూ సేకరణ అధికారికి సమర్పించిన నివేదిక ఆధారంగా, పంటను కత్తిరించడానికి మరియు కోయడానికి వారికి సమయం ఇవ్వాలని ఆదేశించారు, ఆ తరువాత, ప్రతివాదులు ప్రణాళికాబద్ధమైన అభివృద్ధి కార్యకలాపాలను కొనసాగించడానికి స్వేచ్ఛ కలిగి ఉంటారు. అందువలన, జోక్యం చేసుకోవడానికి ఎటువంటి సమర్థన మాకు కనిపించదు.

తదనుగుణంగా అప్పీలును పరిష్కరించారు. ఖర్చులు లేవు.

అప్పీలు కొట్టివేయబడినది.